

Szerzői jog mindenkinek

Disszeminációs Tréning
Tempus Közalapítvány
Budapest, 2021. november 24.

Dr. Lábody Péter

Igaz vagy hamis?

- 1) Szabadalom megszerzésével biztosítható valamely találmány védelme.
- 2) A védjegyek valamely termék designját védik.
- 3) Bármit védhet a szerzői jog, feltéve, hogy nyilvántartásba vetették és egy © jelet helyeznek el rajta.

Igaz vagy hamis?

- 4) Nem szükséges engedélyt kérni valamely szerzői mű nem üzleti célú felhasználásához.
- 5) A szerzői jogi oltalom védelmi ideje 70 év.
- 6) Egy gyermek alkotása is állhat szerzői jogi védelem alatt.

Igaz vagy hamis?

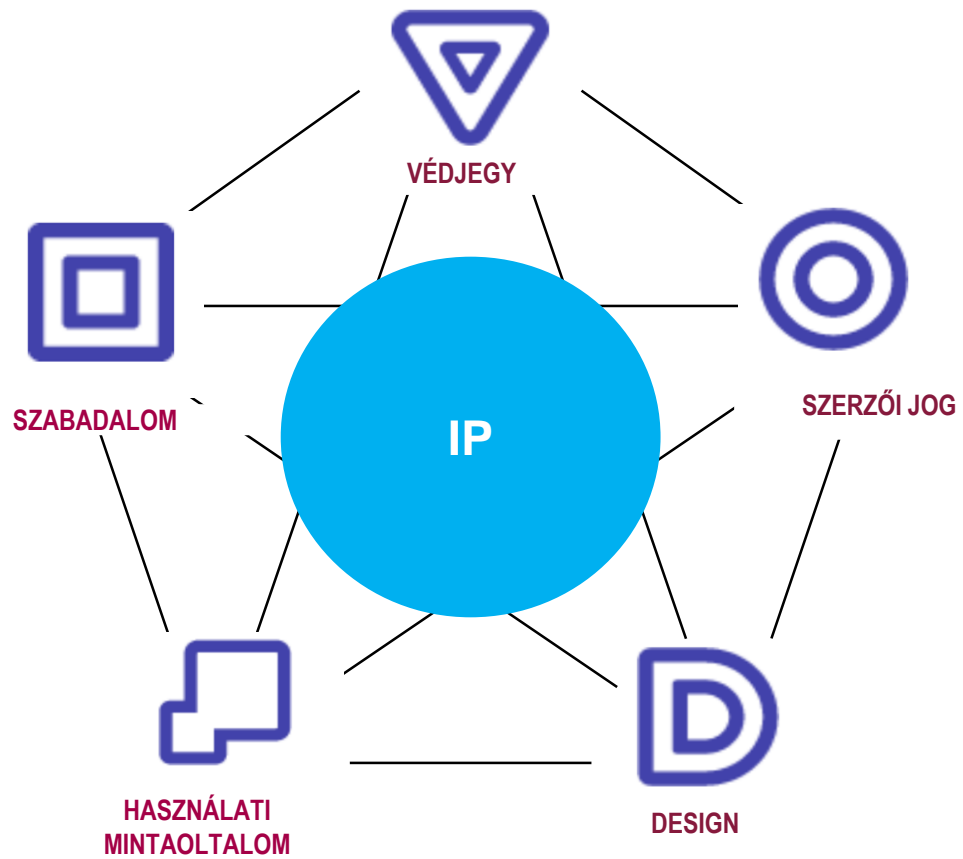
- 7) Az internetre már felkerült dolgokat bárki szabadon felhasználhatja, például saját honlapjára feltöltheti.
- 8) Egy zenei videó jogszerű felhasználásához akár 3 különböző jogosulttól is engedélyt kell kérni.
- 9) Egy emailt is védhet a szerzői jog.

Igaz vagy hamis?

10) Hírek, tények, ötetek, elvek módszerek, elgondolások nem állhatnak szerzői jogi védelem alatt.

A szellemi tulajdon, vagyis **intellectual property (IP)**

SZELLEMI ALKOTÁSOK JOGA

IPARJOGVÉDELEM

SZERZŐI JOG

vállalat- és árujelzők

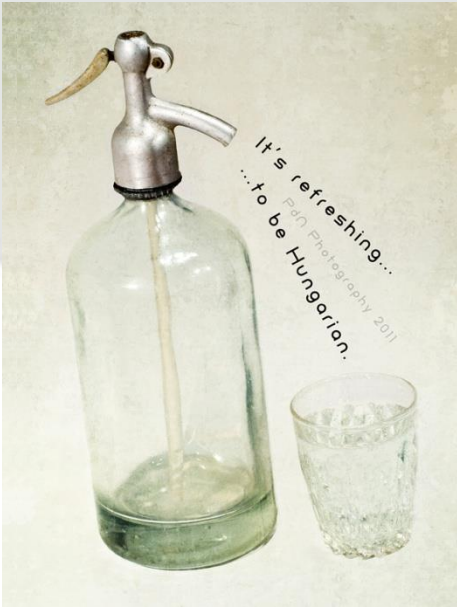
műszaki alkotások oltalma

védjegyek

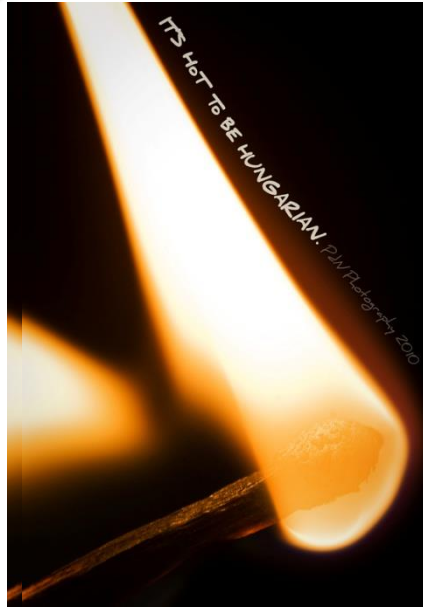
szabadalmak

használati
mintaoltalom

formatervezési
minta

It's refreshing...
...to be Hungarian.
P&N Photography 2011

IT'S HOT TO BE HUNGARIAN.
P&N Photography 2010

IT'S HEALTHY TO BE HUNGARIAN.
P&N Photography 2010

Vitamin C
200 mg filmtablets

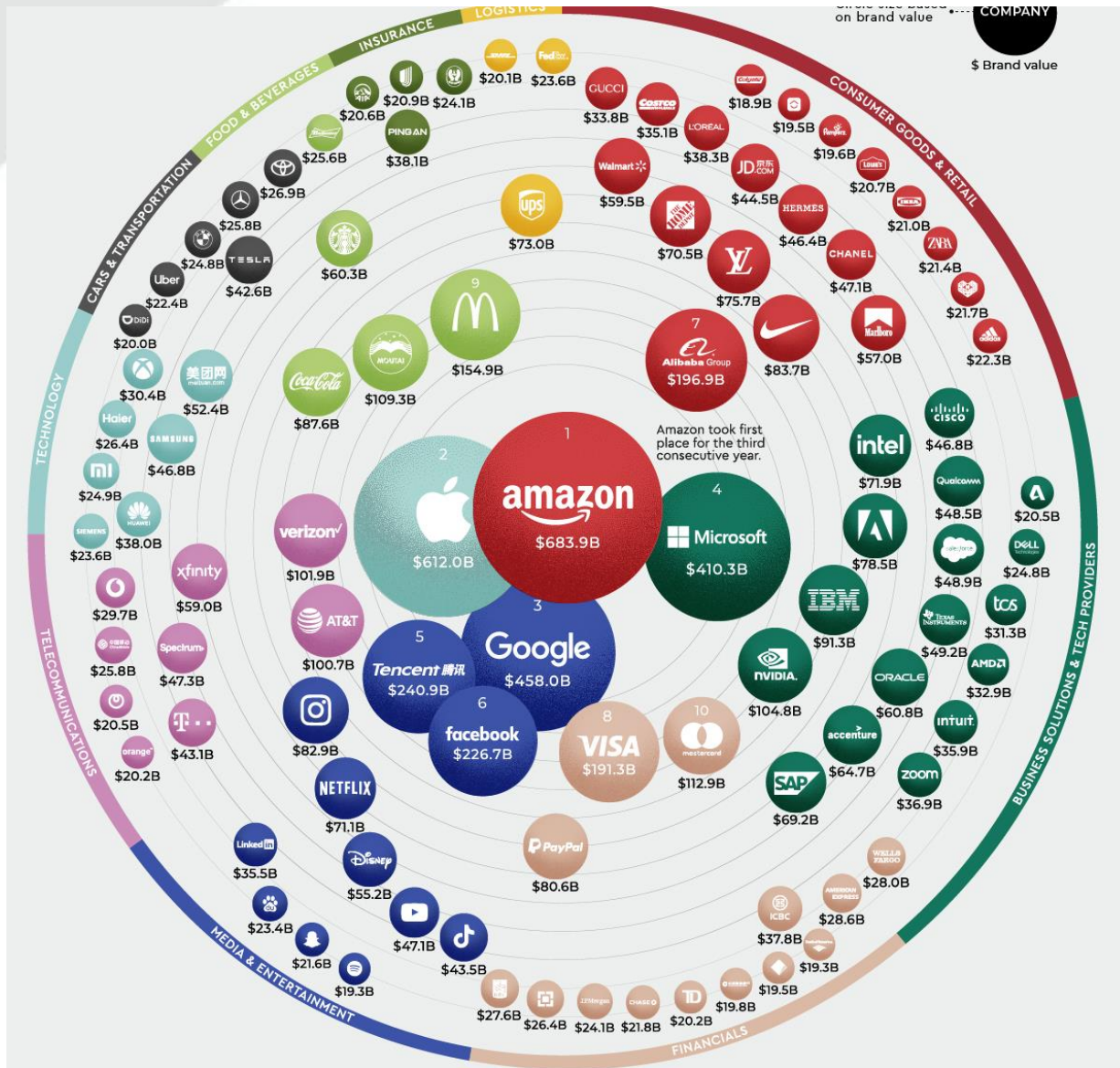

IT'S FUN TO BE HUNGARIAN.
© P&N Photography 2010

<http://petydenecro.deviantart.com/>

IT'S PRACTICAL TO BE HUNGARIAN.
P&N Photography 2010

CÍMKECSALÁD A WENINGER PINCÉSZETNEK

Alkotó: GILICZE Gergő

DORA - Filczer Balázs

<http://www.yankodesign.com/>

Gömböc - Várkonyi Péter és Dr. Domokos Gábor

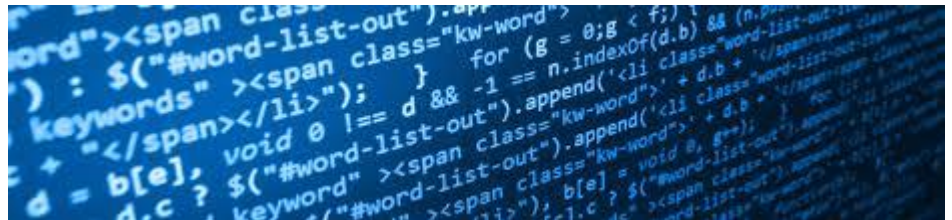
<http://img.fffound.com>

Mercedes-Benz Emotional Aerodynamics Hommage

Alkotó: FOGARASI-BENKŐ László <http://1.bp.blogspot.com/>

A szerzői jogi védelem tárgya

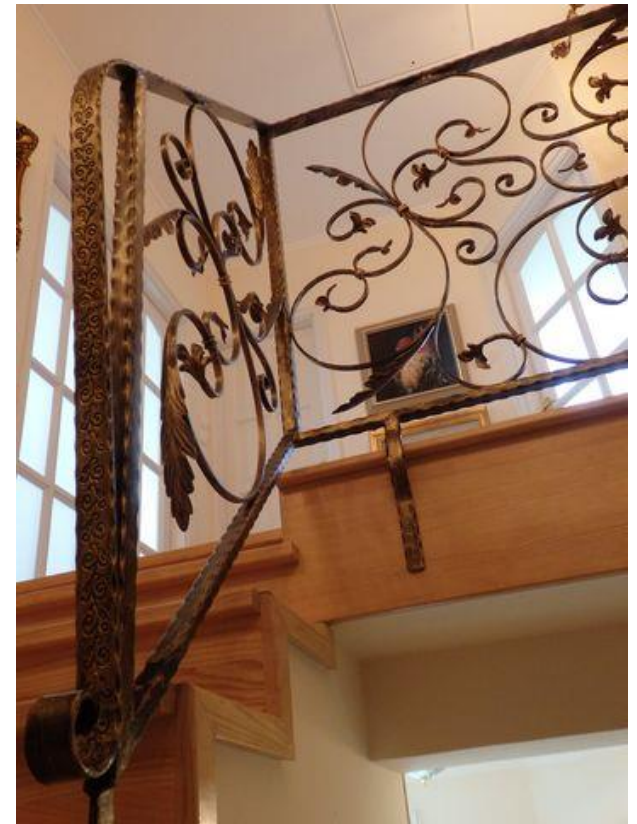
Két feltétel:

- © Irodalom/tudomány/művészet területén létrehozott alkotás
- © Egyéni, eredeti jelleg

Irodalmi-tudományos-művészeti alkotás

Szélesen értelmezendő a **gyakorlatban:**

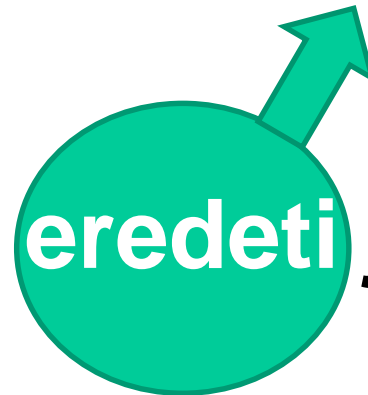
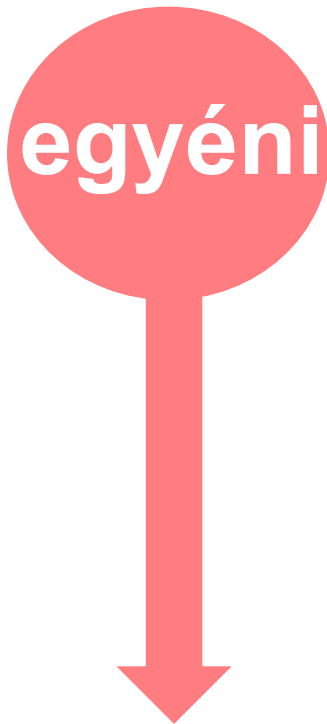
- Powerpoint prezentáció
- Óravázlat, tankönyv
- Módszertani útmutató
- Internetes portál, honlap;
- Sárgaréz öntvényű lépcsőkorlát..

A védelem másik feltétele:

a mű legyen egyéni - eredeti jellegű.

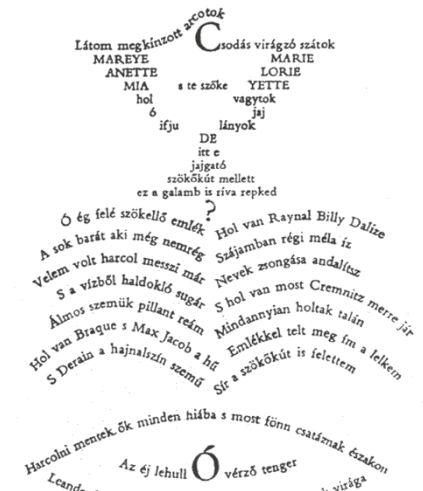
Az egyéni jelleg, vagyis az alkotás tere

Feltétele:

az alkotó számára legyen **választási lehetőség** a mű megalkotásánál

VS.

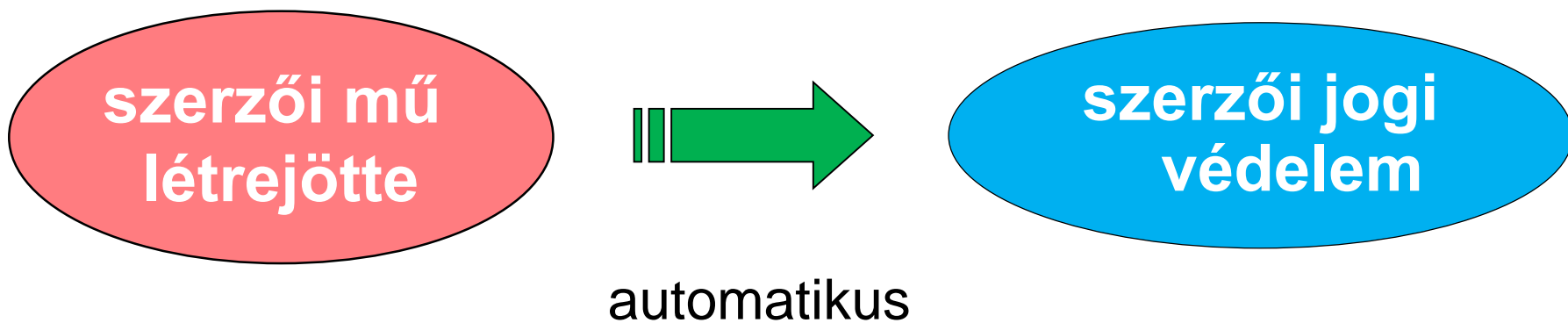

VS.

más-más mérce alkalmazandó műtípusonként

Szerzői jog keletkezése

@nincs **semmilyen formális követelmény**, pl: ©

@nincs szó „levédetésről”, nyilvántartásba vételről

A védelemből kizárt

- ötlet, elv elgondolás
- eljárás

$$\underline{v}_{MS} \left(-1 - 0; 1 - \frac{4}{3} \right) = \underline{v}_{MS} \left(-1; -\frac{1}{3} \right)$$

$$\underline{v}_{SK} \left(-\frac{3}{2} - (-1); \frac{5}{6} - 1 \right) = \underline{v}_{SK} \left(-\frac{1}{2}; -\frac{1}{6} \right)$$

- matematikai művelet
jogsabály, határozat
- sajtóközlemények
alapjául szolgáló hír,
történes
- tények

Szerző: az, aki a művet **megalkotta**.

- csak ember lehet, cégek, gépek nem
- a mű az ő engedélyével használható fel

Több szerző közreműködése az alkotásban

Közös művek

Az egyes részek nem használhatóak fel önállóan
(pl.: festmény)

Az egyes részek felhasználhatóak önállóan
(zene-szöveg külön)

Összekapcsolt művek

A szerzők jogai

Személyhez fűződő jogok

A mű nyilvánosságra hozatala

A név feltüntetése

A mű egységének védelme

Nem lehet átruházni őket és nem lehet lemondani róluk!

- Kiadványban megjelenés
- Online kitétel (pl. Facebook)
- Előadás, stb.

- Nem mindig
- Jogi személyre csak kivételesen vonatkozik (pl. hangfelvétel előállító, TV)

- Technikai jellegű „belenyúlás”
- Becsületre jó hírnévre sérelmes torzítás, csonkítás

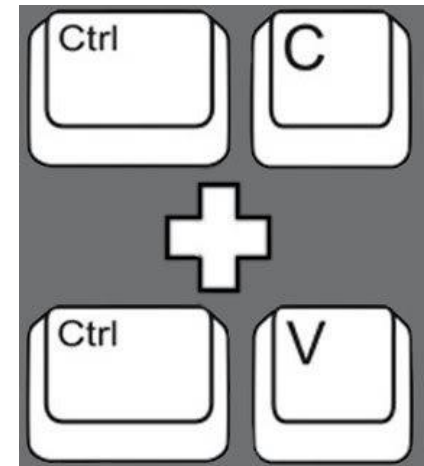
VAGYONI JOGOK

- biztosítják, hogy a művet csak a **szerző engedélyével** lehet felhasználni
- ezek alapján döntheti el a szerző, hogy kér-e **ellentételezést** a mű felhasználása után vagy nem
- a mű meghatározott **felhasználási módjaira** terjednek ki

Csak rendkívül szűk esetben lehet átruházni őket és nem lehet lemondani róluk!

Többszörözés

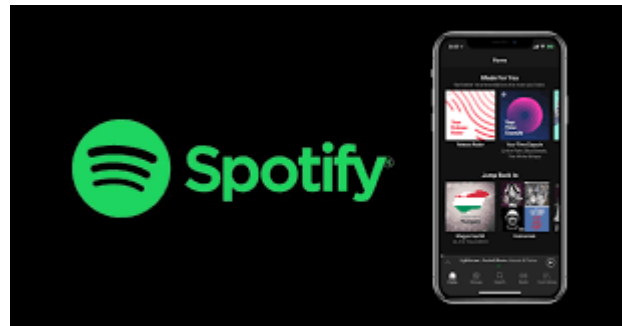
- Nyomtatás, fénymásolás
- Számítógépes másolatkészítés (beszkennelés, lementés, felhőbe feltöltés, pendrive-ra kiírás)
- Hang- vagy képfelvétel készítése előadásról, ezek másolása
- Kézírással másolás, begépelés
- Stb.

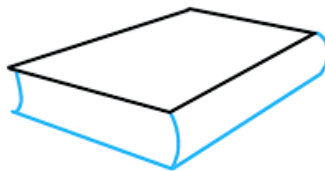
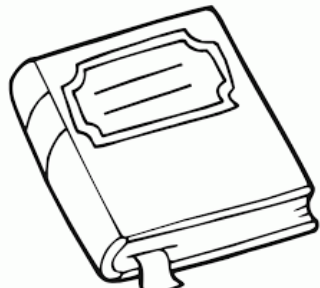
Terjesztés (kiadás)

A mű nyilvánossághoz közvetítése

Átdolgozás

A mű olyan jellegű megváltoztatása, amelynek eredményeképpen az eredeti műből új mű jön létre.

Előadás

Csak nyilvánosság esetén engedélyköteles!

shutterstock.com • 1018923836

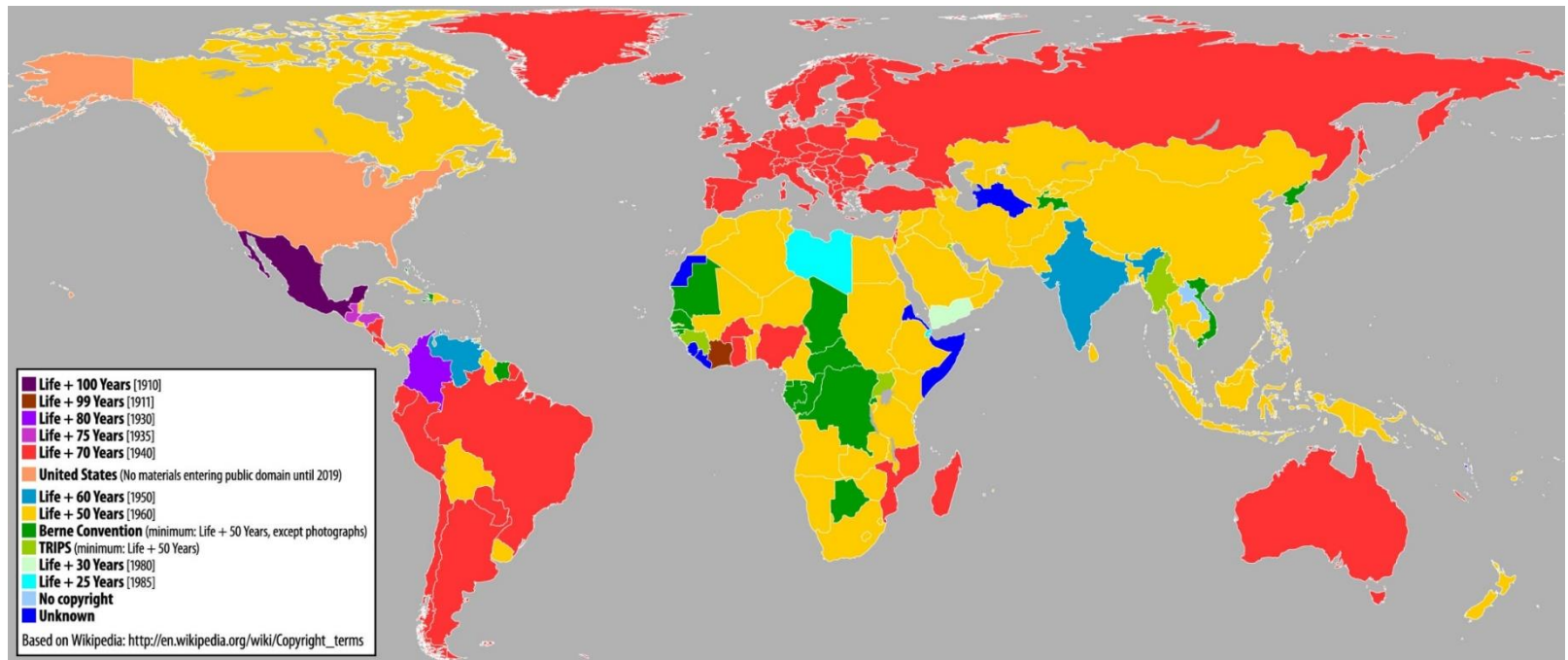
Kiállítás

A szerzői jog korlátai

Védelmi idő

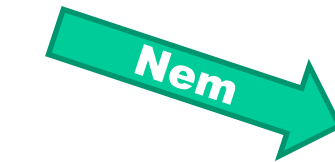
A szabályozás logikája

Szerzői jog által védett az alkotás?

(törvény hatálya, védelmi idő)

Adott cselekmény felhasználásnak minősül szerzői jogi szempontból?

Az adott felhasználás szabad felhasználás?

A szabad felhasználásokról általában

**Csak a törvényben
meghatározott
speciális
esetekben
alkalmazhatók.**

**A felhasználás
díjtalan, és ahhoz a
szerző engedélye
nem szükséges**

 Freedom

SZABAD FELHASZNÁLÁSI ESETEK

**MAGÁNCÉLÚ
MÁSOLÁS**

ÁTVÉTEL

IDÉZÉS

Fogyatékos
személyek
felhaszn.

archiválás

Vallási
rendez-
vény

**Panoráma
szabadság**

**Tudományos
ismeretterjesztő
előadás**

**Oktatási célú
szabad
felhasználás**

A szerzői művek felhasználása

A close-up photograph of a desk. A red pen with gold accents and a pair of black-rimmed glasses are resting on a white document. The word "Contract" is printed in a black, serif font on the document. The background shows a yellow folder and other papers, suggesting a professional or legal setting.

Contract

A felhasználási szerződés

Főszabály: **írásbeli forma.**

- ✓ **Mű(vek)** meghatározása
- ✓ Felhasználás **területe, időtartama, módja, mértéke**
- ✓ Felhasználás **kizárólagos / nem kizárólagos** jellege
- ✓ Felhasználási **díj**
- ✓ A felhasználó jogosult **harmadik személynek engedélyt** adni?
- ✓ **Jogszatosság**

Nem kötelező a szerződés írásba foglalása

- ✓ **sajtótermékben** közzétételre kötött,
- ✓ nem kizárólagos, ingyenes **internetes felhasználásnál**,
- ✓ **szoftver (és gyűjteményes adatbázis)**
- ✓ **a szerző nyílt, ingyenes, nem kizárólagos felhasználási jog engedésére tett ajánlata elfogadásával létrejött felhasználási szerződés esetén.**

A közös jogkezelés

alkotók

művek
felhasználói

A jogátruházás kivételes esetei

- munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott mű [30. §]
- a szoftver [58. § (3)] és adatbázis [61. § (2)]
- a reklámozás céljára megrendelt mű [63. § (1)]
- a megfilmesítési szerződés alapján ellenkező kikötés hiányában átruházható [66. § (1)]

A munkaviszonyban létrehozott művek

Eltérő megállapodás hiányában,

- a mű átadásával
- a vagyoni jogokat
- a szerző jogutódjaként a munkáltató szerzi meg,
- ha a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége (munkakör, feladatkör leírás, kinevezés, egyéb okiratok, körülmények).

A munkáltató...

- a „szolgálati” művet
 - megváltoztathatja,
 - értékesítheti,
 - felhasználására harmadik személynek adhat engedélyt.
- A mű átadása ellenére a munkavállalót megilleti
 - a megfelelő díjazás,
 - névfeltüntetésési joga
 - közös jogkezelés körébe tartozó díjigények.

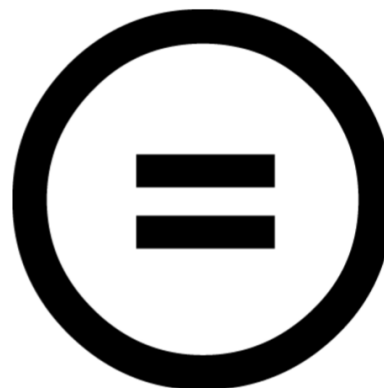

Attribution

Noncommercial

Non- Derivatives

Share alike

Compulsory - Must always **credit** me.

Use it but don't make **money**

Your version must **equal** mine - no changes

If I allow you to change it, **repeat** my CC **licence**

by @EduWells more info at EduWells.com

Creative Commons 4.0 licencek	Jogok			Korlátozások	
Attribution (CC-BY-4.0) <i>Nevezd meg!</i>					
Attribution No Derivatives (CC-BY-ND-4.0) <i>Nevezd meg!-Ne változtasd!</i>					
Attribution Non-Commercial No Derivatives (CC-BY-NC-ND-4.0) <i>Nevezd meg!-Ne add el!-Ne változtasd!</i>					
Attribution Non-Commercial (CC-BY-NC-4.0) <i>Nevezd meg!-Ne add el!</i>					
Attribution Non-Commercial Share Alike (CC-BY-NC-SA-4.0) <i>Nevezd meg!-Ne add el!-Így add tovább!</i>					
Attribution Share Alike (CC-BY-SA-4.0) <i>Nevezd meg!-Így add tovább!</i>					
Public Domain (CC0) <i>Közkincs</i>					

Egy kis gyakorlat

Erasmus+ Erasmus+ Pályázati útmutató

**C rész – Tájékoztató pályázók
számára**

**NYÍLT LICENC ÉS
SZELLEMITULAJDON-JOGOK**

Erasmus+ támogatásával létrehozott oktatási segédanyagokra alkalmazott **nyílt licencnek lehetővé kell tennie legalább azt**, hogy a nagyközönség (azaz bármely harmadik fél) **szabadon**:

- használja a művet**;
- szükség szerint adaptálja (**átdolgozza**) a művet (például lefordítsa, rövidítse, a helyi környezetnek megfelelően módosítsa azt);
- sokszorosítsa (**többszörözze**) és ossza meg az eredeti vagy az adaptált (**átdolgozott**) művet másokkal (például diákokkal az osztályteremben, az interneten, a partnerekkel stb.).

A kedvezményezettek sajátos **feltételekhez kötött nyílt licencek** mellett is dönthetnek, melyek különösen a következők:

- az **alkotót fel kell tüntetni** minden olyan esetben, amikor a művet vagy a származékos művet felhasználják vagy megosztják;
- a mű **nem használható fel kereskedelmi célra** (például azt mások nem értékesíthetik, nem szerepeltethetik kereskedelmi forgalomba kerülő tankönyvben stb.);
- a származékos műveket **ugyanazon licenc alatt, illetve engedélyezési feltételek mellett kell megosztani.**

Útravaló

- 1. Ami egyéni - eredeti jellegű szerzői jogi oltalom alatt állhat – szinte bármi lehet szerzői jogilag védett**
- 2. Automatikus az oltalom – nem szükséges levédetés**
- 3. A szerzői jogok nehezen átruházhatók és nem lehet lemondani róluk – ne is mondjunk le róluk**
- 4. A szerzői jogi felhasználások kapcsán általában írásban szerződünk**
- 5. Tulajdonképpen mindenki szerző és mindenki felhasználó – a szerzői jog a mindennapok!**

Kérdések?

Köszönöm a figyelmüket!

Lábody Péter

peter.labody@hipo.gov.hu

LinkedIn

SZTNH